

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXXIV. Vnctio extrema verè est Sacramentum Ecclesiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Quintum, ut signo illi addita sit promissio gratiæ Divinæ. Et hoc manifestum hic est; Nam promissa peccatorum remissio magna est gratia *Joan. 20.*

Sextum, ut sit promissio gratiæ justificantiæ. Talis maximè est in hoc Sacramento post acceptum Baptismum: cum sine eo non datur in Ecclesia remissio peccatorum.

Septimum, ut promissio illa gratiæ signo aliquo externo adjuncta & vestita sit. Hoc in primo requisito ostensum est.

Octavum, ut ea promissio gratiæ non tantum in genere annuncietur, sed etiam in particulari singulis applicetur. Et hoc quoque manifeste fit in Sacramento penitentiæ, ubi singulis penitentibus legitimè datur remissio peccatorum. Ex doctrina ergo adhuc Hæreticorum sequitur, Penitentiam esse Sacramentum.

Deinde Testimoniis Patrum Græcorum, S. Joannis Chrysostr. Neque enim (inquit) solum cum vos regenerant, sed etiam postea condonandorum nobis peccatorum potestatem obtineat, S. Cyrillus lib. 13. in *Joan. cap. 56.* Duobus modis dicit remitti peccata à Sacerdotibus, ut Dei ministeris per Baptismum, & penitentiam. Theodoret. in *Epitome* divinorum decretorum *cap. de penitentia* dicit: Sacrorum mysteriorum Baptismi, & Penitentia figuræ fuisse in testamento veteri abluiones, & Sacrificia. Ubi non solum conjungit Theodoretus Penitentiam cum Baptismo, sed etiam utrumque, mysterium (quæ voce Sacramenta nominari solent) appellat.

Tertio probatur ex fide & moribus totius Ecclesiæ Dei, quæ semper credidit & frequentavit hoc Sacramentum inter alia septem: ut testantur Sacri *Canones de penitentia 33. q. 3.* Et omnes Theologi 4. *Senten. dist. 14.* Quæ eadem omnia confirmantur auctoritate, & decretis SS. Conciliorum Florentini & Tridentini, illius in *Institutione Armenorum*: h. *quæ sess. 14. cap. 1. & Can. 1.* cujus verba sunt: *Si quis dixerit in Ecclesia Catholica penitentiam non esse verè & propriè Sacramentum, pro Fidelibus, quoties in peccata labuntur post Baptismum, ipsi Deo reconciliandi, à Christo Domino nostro institutum, anathema sit.*

Hoc autem penitentiæ Sacramentum necessario requirit tres actus penitentis, nimirum veram contritionem, confessiõnem, & satisfactionem, quibus accedit ex parte Sacerdotis actus absolutionis, idque constat primo ex hujus Sacramenti propria essentia. Nam ad ea saltem duo sunt necessaria, ut & in aliis Sacramentis: scilicet signum externum, & verbum prolatum: illud materiæ, hoc formæ rationem habet. Materia in hoc Sacramento sunt actus penitentis: forma sunt verba Sacerdotis, dicentis, *Ego te absolvo.*

Actus porro penitentis ex natura rei debent esse tres: scilicet: Contritio seu dolor cordis de peccatis commissis, Confessio eorundem integra, ordinario Sacerdoti facta: & satisfactio pro penis temporariis luendis ob peccata commissa, & dimissa: alioqui esset penitentia simulata, non vera.

Deinde probatur auctoritate omnium Theologorum lib. 4. *Senten. dist. 16.* quam confirmavit Concil. Florentinum in *Decretis de Sacramentis.* Et novissimum S. Concil. Trident. *sess. 14. Can. 4.* cujus hæc sunt Verba: *Si quis negaverit ad integram & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in penitente, quasi materiam penitentia, videlicet Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres partes penitentia dicuntur: aut dixerit Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.*

duas partes: unam esse penitentiæ partes, terrores scilicet incussos conscientia, ægno peccato, & fidem acceptam ab Evangelio, vel absolutione, quæ credit quæ sibi per Christum remissa peccata, anathema sit.

CAPUT XXXIV.

Vinctio extrema verè est Sacramentum Ecclesiæ.

Hæc veritas etiam contra ipsos Orientales primo probatur ab auctoritate Scripturæ sacræ, *Jacob. cap. 5.* ubi Apostolus ex doctrina Christi, de cura infirmorum scribit: *Infirmatur quis ex vobis inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei.* Hæc verba omnes Sacri interpretes hæcenus de Sacramento Unctionis extremæ intellexerunt.

Secundo, ex fide & observatione Ecclesiæ Dei, quæ à temporibus Apostolorum hæcenus credidit & docuit esse septem Sacramenta, inter quæ etiam numeratur Unctio extrema. Et semper in usu fuit e iam Unctionis hoc Sacramentum, ut ex sequentibus testimoniis clarescet.

Tertio, ex testimoniis totius antiquitatis. Ita enim D. Augustinus *Ser. 275. de Temp. Quoties aliqua infirmitas supervenerit, Corpus & sanguinem Christi ille, qui agrotat accipiat: & inde corpusculum suum unget; ut illud quod scriptum est impleatur in eo, Infirmatur aliquis &c.*

Et lib. 2. de *viti. Infirm. cap. 4.* *Nec prætermittendum est illius Apost. Jacobi præceptum: Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ &c.* Subjungit: *Ergo sic roges de te, & pro te fieri, sicut dixit Apostolus Jacobus: imo per Apostolum suum Dominus.*

Et D. Hieron. in *Cap. 1. Osee*, ad verba: *Et erit Osee, quasi oliva gloria ejus. Sanctum viram, inquit, & conversum ad Dominum oliva fructifera comparat, quæ dicit in alio loco: Ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei. Cujus fructum sibi quique sapientes Virgines paraverunt: ex quo vulnerum mitigatur tumor, languentia membra quiescunt, in tenebris lumen accenditur, ungentur in agone certantes.*

Præterea D. Chrysostomus lib. 3. de *Sacerdotio cap. 6.* *Non modo, inquit, dum nos Deo regenerant, sed & postea condonandorum peccatorum habens potestatem. Infirmatur enim quis in vobis, advocet, &c. ut antea Jacob 5.*

Antiquior his Innocentius Papa 1. *Epist. ad Decentium relata cap. Illud superfluum. dist. 95.* statuit licere etiam Episcopo Unctionis Sacramentum infirmis dispensare: quod Jacobus Apostolus dumtaxat presbyterorum meminert, ne oneraret hæc cura Episcopos solos.

In Concil. Niceno 1. *Canone 69.* obiter fit mentio benedictionis olei infirmorum.

In Concilio Cabilonensi, quod habitum est sub Carolo Magno *Can. 48.* ita statutum legimus: *Secundum B. Apostoli Jacobi documentum, cui etiam decreta Patrum consonant, infirmi oleo, quod ab Episcopo benedicatur, à Presbyteris ungi debent. Sic enim ait: Infirmatur quis &c. Non est itaque parvi pendenda hujusmodi medicina, quæ animæ & corpori medetur languoribus.*

Post hæc tempora celebratum est Concilium Florentinum, in quo institutio Armenorum facta est, quæ inter alia etiam continet doctrinam de septem Ecclesiæ Sacramentis.

Quarto probatur Catholica veritas rationibus evidemibus. Quartum prima, quod Unctio hæc habeat signum exterius, & promissionem gratiæ & mandatum perpetuæ observationis, & destinatum ministrum, ut ex verbis Apostoli Jacobi manifestè constat. At ista sunt essentialia Sacramenti cujuslibet: itaque & Unctio infirmorum, de qua B. Jacobus loquitur est Sacramentum.

Altera ratio est, ex necessitate hujus Sacramentis nam cum omnis homo judicetur à Deo secundum statum, in quo moriens invenitur, juxta verba DEI *Ezech. cap. 18.* Hinc fit, ut Diabolus si nullo alio tempore, certe sub agone mortis ei omnium maximè insidietur, ut ad desperationem, vel aliud genus peccati eum pertrahat, & à DEO avertat. Facit ergo Sacramentum hoc, ut homo contra istiusmodi Diaboli machinationes muniat, & securus emigret.

Denique confirmantur hæc omnia, decreto S. Concilii Tridentini *Sess. 14.* in qua post explicatam doctrinam de hoc Sacramento, *Can. 1.* sic definit ac statuit: *Si quis dixerit extremam Unctionem non esse verè & propriè Sacramentum, à Christo Domino institutum, & à B. Jacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum à Patribus, aut figmentum humanum, anathema sit.*

C A P V T XXXV.

De confirmationis Sacramento.

Confirmationem Orientales non tam ut verum Sacramentum gratiam conferens, quam ut ritum dumtaxat Institutionis puerorum, qui baptizantur colere videntur. A Confirmationem esse verum Sacramentum à Christo Domino institutum, probatur. Primo ex his, quæ ad essentialiam cujuslibet Sacramenti pertinent: quorum tria sunt scilicet, primum signum sensibile, secundum promissio gratiæ, tertium mandatum dispensationis seu usus. Quæ omnia etiam in hoc Sacramento inveniuntur. Primum, Signum sensibile, quo Apostoli hoc Sacramentum acceperunt fuit singulare. Ut in spiritu vehementi & linguis igneis *Act. 2.* Signum vero, quo Apostoli hoc Sacramentum aliis dispensant, fuit impositio manuum cum oratione, *Act. 8.* Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum. In qua impositione manuum etiam subintelligitur unctio in fronte cum Chrismate, ut testantur antiquissimi Doctores Ecclesiæ. Promissio gratiæ fuit cum Christus suis Apostolis promissit, missurum se eis Spiritum sanctum, *Joan. 14.* & *16. Luc. ult.* *Sedete in civitate donec induamini virtute ex alto: & Act. 1.* *Accipietis virtutem Spiritus sancti, & eritis mihi testes, &c.* Hanc enim fuisse iustis factam promissionem, & jam baptizatis, ut fortiores evaderent in fide, nullus negabit. Deinde mandatum dispensationis hujus Sacramenti habemus ex factis Apostolorum. Ipsi enim Spiritum sanctum dederunt credentibus, haud dubiè jussu Christi. *Act. 8. & 19.* Quod ergo olim dictum est Sacramentum Impositionis manuum, postea dictum est Sacramentum Confirmationis: mutato quidem nomine, sed manentibus signis exterioribus isdem & verbis.

Secundo probatur ex testimoniis antiquissimorum Doctorum Ecclesiæ, ut D. Ambrosii *lib. 3. de Sacramento. Cap. 2.* ubi scribit: *Sequitur spirituale signaculum: quia post fontem sequitur ut perfectio*

fiat, quando ad invocationem Sacerdotii Spiritus sanctus infunditur.

Et D. August. *lib. 2. contra literas Petilianæ cap. 104.* In hoc (ait) unguento Sacramentum Chrismatis vult Petilianus interpretari, quod quidem in genere visibilem signaculorum Sacrosanctum est, sicut ipse Baptismus: sed potest esse in hominibus pessima.

Sic D. Hieronymus in Dialogo contra Luciferianos; postquam hæreticis interrogantibus, ubi scriptum sit, Episcopos, baptizati per impositionem manuum dare Spiritum sanctum, respondisset: In Actibus Apostolorum: (mox subjungit) Sed etiam si Scriptura auctoritas non subsistet, totius orbis in hæc partem consensus insister præcepti obtineret.

Et D. Gregorius *Homil. 17. in Evang. sub fin. Per nos* (inquit) *Fideles ad sanctum Baptisma veniunt, nostris precibus benedicuntur, & per impositionem manuum nostrarum à Deo Spiritum sanctum percipiunt: atque ipsi ad regnum celorum pergingunt: & ecce nos per negligentiam nostram deorsum tendimus. Rursum lib. 3. Epist. 9.* Presbyteri baptizatos infantes signare Jacro in frontibus Chrismate non præsumant: sed Presbyteri baptizati ungant pectore, ut Episcopi postmodum ungere debeant in fronte.

Accedunt hiis alii multi Patres à Bellarmino citati *Tomo 2. lib. de Confirmat. cap. 6.* Itemque cæteri, qui de Sacramento ex professo tractant. Magister sentent. cum omnibus Theologis Scholæ *lib. 4. sent. dist. 7. D. Thom. part. 3. q. 72.* Addantur & sacri Canonibus de *Consecrat. dist. 5. Eccl. de Sacr. Unct. 5. per frontis Chrismationem*, aliorumque summorum Pontificum, Concliatorumque decreta, quæ Bellar. *lib. de Confirmat. recenset.*

Tertio, unitaibus seu effectibus hujus Sacramenti (ut est corroboratio Fidelium ad fidem Christi conservandam, & ad eam profundam publicè quoties opus fuerit, etiam cum periculo facultatum & vite. Ut etiam est fortiter resistere insidiis ac tentationibus Diaboli, quibus nos ad quævis peccata pertrahere molitur) accedunt miracula per hoc Sacramentum olim ostensa, quorum aliqua recenset Bellarminus antea *notato c. 6.*

Confirmantur denique hæc omnia auctoritate & Decreto S. Concilii Tridentini, *cap. 7. de hoc Sacramento Confirmationis Can. 1.* Verba hæc sunt: *Si quis dixerit confirmationem Baptizatorum, otiosam ceremoniam esse, & non potius verum & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuisse quam Catechesim quamdam, qua adolescentia proximi fidei sua rationem coram Ecclesia exponebant, anathema sit.*

Et *Can. 2.* *Si quis dixerit injurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro Confirmationis Chrismate virtutem aliquam tribuant, anathema sit.*

Denique *Can. 3.* *Si quis dixerit sancta Confirmationis ordinarius Ministrum non solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.*

C A P V T XXXVI.

Matrimonium non posse dissolvi propter adulterium.

Nulli Christianorum licitum est, ut Orientales falsò existimant, & ex Græcis aliqui, dimissa uxore adulterii, vel alterius rei causa aliam ducere. Hoc apertè docuit Christus Dominus *Marci cap. 10.* cum ait: *Quicumque dimiserit uxorem suam, & aliam duxerit, adulterium committit super eam: & si uxor dimiserit virum suum, & alij nupsierit, mandatur.*